

at sørge for, at vi faae Hovedgaardene og Eiendomme i Byen, som ikke vedkomme Academiet, folgte, saa falder Conducteuren bort af sig selv; men derom har det ærede Udvalg ikke anstillet Undersøgelse og endnu mindre gjort nogen Indstilling. For Diebliftet troer jeg derfor, at Conducteuren er en meget værdifuld Mand for Sorø Academi, og at vi komme til at skade os selv ved at affasse ham. — Hvad Bondehøjskolerne eller Folkehøjskolerne angaaer, anseer jeg Striden om deres Benævnelse for at være overordentlig øresløs. For mig have de kun en praktisk Side, og det er den, at der i dem ogsaa ligger et Beviis for, at vi endnu sidde paa den grønne Green med Hensyn til Bevillingerne til Almueunderviisningen. Da vi for 13 Aar siden kom her i Thinget med det første bestedne Forslag om at faae 1,000 Rd. til Bondehøjskoler, maatte vi formelig presse og klemme den daværende Cultusminister til at tage imod disse Penge; nu have vi heldigviis en Minister, som siger, at han vil modtage, foruden de 11,000 Rd., endvidere 3,000 Rd., hvilket vistnok viser, at den nuværende ærede Minister forstaaer langt bedre, hvad Folkeunderviisning betyder, end den daværende, og jeg troer, at vi kunne være glade ved at høre ham afgive den Erklæring og saa lade det være hans Sag, om han vil kalde Skolerne med det ene eller det andet Navn. Jeg anseer det ogsaa for meget øresløst at strides om, hvorvidt der skal være Examina eller ikke ved Bondehøjskolerne. Den praktiske Fremgangsmaade synes mig at være den, at vi, som ikke ville have saadanne Examina ved disse Skoler, naar vi mærke, at det kunde falde Ministeren ind at forlange Examina, saa stille den Betingelse i Finantsloven, at der ikke maa gives Understøttelse til de Folkehøjskoler, som holde Examina; saa falde disse bort af sig selv, thi i saa Fald tage de hellere Mønten, end de gjøre Stads med forloren Kundskab. Man har her meget varmt sildret det Behagelige i, at der er opstaaet et saa stort Antal Bondehøjskoler. Jeg troer nu, at der vel paa Grund

af, at det er blevet Mode, at der skal være Bondehøjskoler i ethvert Amt eller enhver Jurisdiction, kunde være Anledning til noget mere end forhen at see paa, hvorledes disse Bondehøjskoler grundlægges, og hvorledes de bestyres; thi under den store Tiltagen af disse Instituter vil der sikkert komme Vantrivninger, og det er ikke saadanne, der skulle understøttes. Jeg mener derfor, at det store og pludselige Antal af dette Slags Underviisningsanstalter medfører, at der vel bør gives forøgede Bevillinger, men jeg vil ønske, at den ærede Minister paa den anden Side vil have sin Opmærksomhed henvendt paa, hvorledes de nye Skoler udvikle sig; thi de ældres Væsen kjenner man.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Forfaavidt den ærede Taler understøttede min Udtalelse om, at jeg gjerne vilde bibeholde den Conducteur, som nu er i Sorø, maa jeg være ham taknemmelig, og jeg paastjønner ogsaa hans Interesse for Sorø Kirke; men naar det ærede Medlem dernæst gif saa vidt, at han bebrejdede Udvalget, at det ikke havde foreslaaet, hvad det efter hans Mening allerede burde have gjort Forslag om, en Bevilling til Sorø Kirkes Istandsættelse, saa maa jeg i Modsetning til ham netop paastjønne, at Udvalget ikke har villet bringe denne Sag frem, inden alle Oplysninger forelaae. Jeg har det Haab, at Udvalgets Forslag, naar disse foreligge, vil føre til det Maal, som det ærede Medlem udtalte sig for, nemlig at Kirken vil blive restaureret, forfaavidt den trænger dertil. — Naar det ærede Medlem dernæst udtalte sig om det Heldige i at sælge de faste Eiendomme, som Academiet har, og navnlig Hovedgaardene, saa maa jeg beklage, at jeg ikke kan følge ham deri. Jeg har i dette Stykke modsatte Principer; jeg fastholder og anseer det for rigtigt, at man beholder Hovedgaardene og ikke sælger dem. Naar det ærede Medlem berhos saa stærkt har pointeret, at Vortforpagtningen af Nordruplund burde være stillet til Auction, saa kan